

T.C. RESMÎ GAZETE

Tesis tarihi : 7 Teşrinevel 1336

<i>İdarî ve tahrirî muamelât için Başvekâlet Müdevvenat Müdürlüğüne müracaat olunur</i>	3 MART 1929 PAZAR	SAYI : 1133
---	----------------------	-------------

KANUN

TÜRKİYE - İTALYA ARASINDA AKT VE İMZA EDİLMİŞ OLAN ADLİ HİMAYE,
ADLİ MAKAMLARIN HUKUK VE CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI
MUZAHERETİ VE ADLİ KARARLARIN TENFİZİ
HAKKINDA KANUN

Kanun No: 1394

Kabul Ta. : 16 / 2 / 1929

Madde 1 — İtalya Hükümetile Romada 19 Haziran 1926 tarihinde imza edilmiş olan “ Adli himaye, Adli makamların hukuk ve ceza işlerinde karşılıklı muzahereti ve Adli kararların tenfizi ” Mukavelenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Madde 3 — İşbu kanunun icrasına Adliye ve Hariciye Vekilleri memurdur.

24 / 2 / 1929

ADLÎ HİMAYE ADLÎ MAKAMLARIN HUKUK VE CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI MUZAHERETİ VE ADLÎ KARARLARIN TENFİZİ MUKAVELENAMESİ

Türkiye Reiscümhuru Hazretleri ile Haşmetli İtalya Kralı Hazretleri, adlî himaye, adlî makamların hukuk ve ceza işlerinde karşılıklı muzaheretini ve adlî kararların tenfizine mütedair mesailin tanzimi ve bu bapta bir mukavelename akti arzusile, murahasları olarak,

Türkiye Reiscümhuru Hazretleri :

Haşmetli İtalya Kralı Hazretleri nezdinde fevkalâde Mürahas ve Büyük Elçisi Suat Beyfendiye,

Haşmetli İtalya Kralı Hazretleri;

Hükümet Reisi, Başvekil ve Hariciye Nazırı Benito Musolini cenaplarını,

taayin eylemişlerdir.

Müşariileyhima salâhiyetnamelerini bittetik usulüne muvafakatini tasdik ettikten sonra atideki mevadi kararlaştırmışlardır .

BİRİNCİ KISIM

Adli himaye, adli makamların hukuk ve ceza işlerinde karşılıklı muzaheretini

BİRİNCİ FASIL

ADLÎ HİMAYE

Madde 1 — Yüksek âkit taraflardan her birinin tebaaları diğerinin memleketinde gerek şahısları ve gerekse malları hususunda tebaayı mahalliyeye tatbik edilmekte olan kanunî ve adli himayeye nail olacaklardır. Bu bapta mahkemelere serbestce müracaatla mahallî tebaanın tabi bulunduğu şerait ve eşkâl tahtında dava ikame edebileceklerdir.

Madde 2 — Âkitlerden bir tarafın tebaası diğer tarafın memleketinde mahallî tebaa ile aynı şerait tahtında meccani muzaheretten istifadeye nail olacaklardır.

Madde 3 — ikinci maddede mezkûr ahvalde fakirlik vesikası, müstedinin mutat ikametgâhı makamı ve ya böyle bir ikametöâhı olmazsa eylevm mukim bulunduğu mahal makamı tarafından verilecek veyahut bu bapta

beyanname mezkûr makamat tarafından alınacaktır. Eğer işbu makamat iki taraftan hiç birine ait değilse ve yahut mezkûr makamat bu kabil vesaik ita veya beyanname ahzylememekte iseler bu takdirde müstedinin tabi bulunduğu tarafın siyasî mümessili veya konsolusu tarafından verilen bir vesika yahut müstediden alınan bir beyanname bu hususta kâfidir.

Eğer müstedi adlî muzaheret talep olunan memlekette mukim ise lâzım gelen malumat mumaileyhin tabi bulunduğu memleket makamından talep olunabilir.

Şayet müstedi, talebin icra olunduğu memlekette ikamet eylemiyorsa, fakirlik vesikası işbu, vesikanın ibraz edileceği memleketin siyasî ve ya konsolosluk memurlarından biri tarafından bilâ resim tasdik kılınacaktır.

Fakirlik vesikasını vermeğe salâhiyettar olan makam diğer âkit taraf makamından müstedinin malî vaziyeti hakkında malûmat alabilir.

Meccani muzaheret hakkında karar ittihaz edecek makam kendisine ibraz olunan vesaik ile verilen malûmatı salâhiyeti dairesinde mürakabe hakkını haizdir.

Madde 4 — Âkit taraflardan birinin salâhiyettar makamı tarafından fakruzaauret muafiyeti tanınmış olan kimse diğer âkit tarafın makamı adliyesi huzurunda aynı sebepten mütevellit bilcümle muhakeme usulü muamelelerinde dahi işbu müsaadeden istifade eder.

Madde 5 — Âkit taraflardan birinin memleketinde diğer âkit taraf tebaasından bir davacı veya davaya müdahale eden kimse aleyhinde sadır olan masarifi muhakemeye mahkûmiyet kararı siyasî tarika müracaat veya alakadarın doğrudan doğruya talebi suretile diğer âkit tarafın salâhiyettar makamı tarafından meccanen tenfiz edilecektir.

Aynı kaide masarifi muhakeme miktarını muahharen tesbit eden mukarreratı adliye de tatbik olunur.

Madde 6 — Masarifi muhakemeye mütaallik kararların tenfizine her iki taraf istima olunmaksızın hüküm olunur. Ancak mahkûm tarafın hükmün icrası takip edilmekte olan memleket kanunlarına tevfikân bilâhare itiraz etmek hakkı mahfuzdur.

İcra talebi hakkında karar itasına salâhiyettar olan makam aşağıdaki hususâtı tetkik ile iktifa edecektir:

1 - Karar suretinin, mahkûmiyetin sadır olduğu memleket kanununa nazaran ihticaca salih olmak için lâzım gelen şeraiti cami olup olmadığı;

2 - Aynı kanuna nazaran kararın kesbi kat'iyet edip etmediği.

İkinci fıkranın 1 ve 2 numaralarında mevzu şeraitin temini için talip devletin salâhiyet makamı tarafından kararın kesbi kat'iyet eylemiş olduğunu mübeyyin bir beyannamesi kâfidir.

İşbu makamın salâhiyettar olması keyfiyeti talip devletin adliye nezareti tarafından tasdik edilecektir.

İKİNCİ FASIL

Adli Makamatın mütekabil muzaheretleri

Madde 7 — Yüksek âkit tarafların adli makamatı hukukî, ticarî ve cezaî işlerde evrakı adliyenin tebliği, istinabe evrakının isali hususâtında Hariciye Nezaretleri vasıtasile muhabere ederler.

Madde 8 — Tebliğ olunacak evrak ile istinabe varakalarına ve 6 ıncı maddede mevzu bahis karar evrakı hükmiyesine bunları ahzeden tarafın lisanına tercüme edilmiş birer suret merbut bulunmalı ve işbu tercüme mürsil tarafın siyasî veya konsolosluk memurinden biri veya mürseliileyh tarafın yeminli bir tercümanı tarafından musaddak olmalıdır.

Mülâhaza : İşbu evrakın mürseliileyh tarafın lisanına tercüme edilmesi imkânı bulunmadığı halde ilerisi için emsal teşkil etmemek şartile işbu tercüme fransızca dahi yapılabilir.

Madde 9 — Evrakı adliyenin tebliği ve istinabe mürseliileyh memleketin kanunlarına tevfikân ifa olunur.

Mamafî hukukî ve ticarî mahiyette bulunan tebligat talep üzerine mürseliileyh devletin kanunlarına muhalif olmamak şartile bir şekli mahsusta infaz olunabilir.

Aynı şerait tahtında olarak hukukî, ve ticarî mahiyette olan istinabe dahi mürsil devletin talebi üzerine ve bir şekli mahsusta infaz olunabilir.

Mürsil makam, talep eylediği takdirde, alâkadâr tarafların hazır bulunabilmeleri için istinabenin infaz edileceği mahal ve tarihten haberdar edilir.

Madde 10 — Evrakı adliye tebligatının ifa ve istinabe icra edildiğini müsbit evrak diplomasî tariki ile irsal olunur.

Madde 11 — Evrakı adliyenin tebliği veya istinabe varakalarının mevkii icraya vaz'ı ancak atideki ahvalde reddolunabilir.

- 1) Vesikanın sihhati tebeyyün etmezse ;
- 2) Mürseliileyh devlette tebligatı adliye ve istinabe evrakının icrası kuvvei adliyenin salâhiyeti dahilinde değilse;
- 3) İşbu tebligat memleketinde icra edilecek olan devlet bunları intizamı amme ve ya dahilî mevzuatı kanuniyesine muhalif görürse.

Mürseliileyh makamın ademi salâhiyeti halinde istinabe evrakı mezkûr memleket kavanini mucibince mevzu kavaide tevfikân o memleketin salâhiyettar olan adli makamına re'sen gönderilir.

Madde 12 — Hukukî ve ticarî mahiyetteki evrakı adliye tebligatının ve istinabe icrası herhangi bir resim ve harca tabi tutulmaz.

Maazalik, mürseliyleh devlet, şahit ve ehli - hibreye verilen tazminat ile şahitlerin mahkemeye arzularile icabet eylemeyerek bunların ihzaren celpelerini mucip olacak ahvalde, memuru mah - susun müdahalesinden mütevellit masarifi zaruriye ve istinabe hususâtının ve evrakı adliye tebligatının hususî bir şekilde tatbikinden mütevellit masarifi tediyesini mürsil devletten talep etmek hakkını haizdir.

MADDE 13 — Ceza işlerinde muzaheret, hükümlere ve muhakeme usullerine ait bilumum evrak tebligatına, ve maznun, şuhut ve ehlihibre istimalarına, ve keza mahallinde tahkikat, tahriyat, haciz ve sair harhangî istintak muame - lâtına mütedair istinabeleri ihtiva eder.

Adli makamın mürseliyleh devlet yedinde bulunan delaili sübütiye ile diğer vesaiki müm - kün olan en kısa müddet zarfında iade etmek taahhüdile ve istinabe tarikile diğer devlet adli makamından talep edebilir. buna mani hususî mülahazat bulunmadığı takdirde işbu talep is'af olunur.

MADDE 14 — Bir ceza davası için bir şahit ve ya ehli hibrenin mahkemede bizzat is - patı vücut etmesine lüzum hasil olursa maka - matı adliyeden sadır olmuş olan celp varakası diplomasî tarikile tevdi edilecek ve bunun ala - kadara tebliğine mani hususî mülahaza bulun - madığı takdirde işbu varaka mürseliyleh hükü - met marifetile tebliğ edilecektir. Bu makamlar davet edilen şahıstan karara mütavaata razı o - lup olmadığını soracaklardır. İsbatı vücudun müstelzim olacağı masarifi mürsil hükûmete ait olacaktır.

Seyahat ve ikamet masarifi olarak tesviye edilecek meblağ ile işbu meblağa mahsuben ve bilâhare mürsil Hükûmet tarafından iade edilmek şartile mürseliyleh Hükûmet tarafından yapılabilecek avans miktarı celp varakasında tasrih edilecektir.

Mürsil hükûmet makamı adliyesinde isbatı vücut etmeğe muvafakat eden şahit ve ya eh - lihibre, tabiiyeti ne olursa olsun isbatı vücut

ile avdet için zarurî olan müddet zarfında geç - miş bir zamana ait vak'a ve mahkûmiyet için ve şehadeti ve ya vukufu talep edilen davanın mevzuunu teşkil eden vak'alara iştiraki dolayi - sile hiç bir suretle takip ve ya tevkif edilme - yecektir.

İsbatı vücudu talep olunan kimse diğer Hükûmet tarafından tahtı tevkife alınmış ise mümkün olan en az müddette iade edilmesi şartile mumaileyhin Hükûmeti mezbureden mu - vakkaten teslimi talep edilebilecektir. Bu tak - dirde dahi isbatı vücudu talep edilen şahsın mürsil hükûmet tebaasından olmadığı takdirde muvafakatini alma' lâzım gelir.

Madde 15 — Ceza işlerinde muzaheretin müstelzim olacağı masarifi mürseliyleh tarafın arazisinde ihtiyar edilmiş olduğu takdirde o tarafa ait olacaktır. Muvakkaten teslim edilen eşhas veya eşyanın iade masarifi hakkında da aynı suretle hareket olunacaktır.

Ehlihibre tetkikatının ifası masarifi mürsil hükûmete ait olacaktır.

Madde 16 — Yüksek âkit taraflardan birinin tebaası diğer taraf arazisinde bir cürüm dolayisile hürriyeti şahsiyeyi takyit eden bir cezaya mahkûm edildiği takdirde mahkûm eden taraf hüküm kesbi kat'iyet ettiği tarihten itibaren altı ay zarfında kararın hülasasını mahkûmun tabi olduğu mem - leket makamı adliyesine tebliğ etmeği taahüt eder.

Madde 17 — Takibata esas olan cürüm âkit taraflardan birisinin kavaninine nazaran ancak kabahat mahiyetinde ise veya talep vaki olan taraf kavaninince müstelzimi ceza değilse veya iadei mücrimine tabi tutulmayan cürümler - den ise yahut işbu taraf emniyetine zarar ver - meden mezkûr talebin neticelendirilmeyeceğine kani ise ve yahut talip tarafın arazisinde olma - yan ve kendisinden talep vaki olan taraf tebaa - sından bulunan biri aleyhinde takibat mevzu - bahis ise muzaheret reddedilebilir.

Bir celpname maznunun davete icabet etmediği halde hakkında ihzaren celp veya tevkif müzekkeresi isdar edileceği tehdidini havi olduğu, ve şahit veya chlihibreya gönderilen bir celpname ademi icabetin kanunî netayicinden olan ceza ve yahut hakkında ihzaren celp ve ya tevkif müzekkeresi isdar edileceğini bildirdiği takdirde celpnamenin tepliği reddolunabilir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Nihai ahkâm

Madde 18 — Âkit taraflardan her biri diğer âkit taraf makamâtı adliyesinden birinin diploması tarikle vaki olan müracaatı üzerine arazisi dahilinde mer'i bulunan kavanin metinlerini ve icabı halinde lâzım gelen her türlü kanunî malumatı verecektir.

İşbu talep hakkında malûmat istenilen mes'elei hukukiyeyi tasrih eylemelidir

İKİNCİ KISIM

Adli kararların tenfizi

Madde 19 — Yüksek Âkit taraflardan birinin makamâtı adliyesi tarafından hukuk ve ticaret işlerinde verilen kararlar zirdeki şeraiti cami buldukları takdirde, diğer âkit taraf arazisinde işbu tarafın salâhiyettar mahkemesi tarafından gerek emvali menkule ve gerek emvali gayri menkuleye tatbikında lâzımüttenfiz olduğuna hükmedilerek bunlar resmen tescil edilebilecek surette muteber addolunur.

1) Karar hukuku beyneddüvel kavaidi umumiyesi ve kararın verildiği memleket kavanini mucibince sahibi salâhiyet bir adli makam tarafından verilmişse;

2) Celp varakası hükmün verildiği memleket kavaninine tevfikan teblig edilmiş ve mesafenin uzaklığı ile diğer ahvali hususiye nazarı dikkate alınmak suretile isbatı vücut için hakikaten kâfi gelecek bir mühlet havi ise;

3) Her iki taraf, o memleket kavaninine tevfikan ve kanunî bir surette temsil edilmiş ve ya aynı kanun mucibince ademi icabetleri tahti karara alınmış ise;

4) Karar, sadır olduğu memleket kavaninine göre kat'iyet kesbeylemiş ve hâlâ icra kabiliyetini tamamen muhafaza ediyor ise;

5) Karar, kendisinden infazı talep olunan memleket makamâtı adliyesi tarafından aynı kimseler ve aynı mevzu hakkında verilen diğer bir karara mübayin değilse ve yahut infaz talebi vaki olduğu esnada aynı kimseler arasında aynı mevzua ait ihtilâf diğer hükümet makamâtı adliyesi tarafından derdesti rü'yet bulunmuyorsa;

6) Karar, kendisinden infazı talep edilen memleket intizamı ammesine ve hukuku ammesi esasına muhalif hiç bir kayda ihtiva etmiyorsa

7) Kararın mevzuu kendisinden talep vaki olan memleket mahakiminin salâhiyeti münhasırası dairesinden bulunan bir keyfiyet değilse;

Lüzumu tenfiz kararı kendisinden hükmün infazı talep edilen memleket kanunlarında muayyen eşkâle tevfikan ita olunacaktır.

MADDE 20 — Hakkında gıyaben hüküm verilmiş olan müddeaya aleyh lüzumu tenfiz kararının itasında dahi mahkemede isbatı vücut etmemiş olsa ve mezkûr karar kendisine şahsan teblig edilmemiş bulunursa teblig muamelesi tekrar edilmiş dahi olsa mahkûmunaleyhin tenfiz kararına itiraz hakkı baki olacaktır.

MADDE 21 — Berveçhi ati hususattan biri müddeaya aleyh tarafından kendisine arzedildiği takdirde, ecnebî memleket kararına icra kuvveti vermeğe salâhiyettar makamı adli, ihtilâfı yeniden tamamen tetkik edecektir.

1 - Karar, diğer tarafın hilesi neticesi istihsal edilmiş ise;

2 - Karar, makamı adli tarafından sahteliği kabul edilen vesaika istinaden verilmişse;

3 - Karardan sonra, diğer tarafa isnat olunabilecek bir hata dolayısıyla ibraz edilememiş ve karara kat'i surette müessir olabilecek mahiyette bulunmuş olan bir vesika elde edilmişse;

4 - Karar, doğrudan doğruya senedat ve vesaike muhakemeden mütevellit fili sehiv neticesi ise

MADDE 22 — Her iki taraftan yalnız birinin tebaası ve ya bir tarafla diğer taraf tebaaları arasındaki ihtilaflarda hakemler tarafından verilen kararlara, yukarıdaki maddelerle mevzu kaideler tatbik olunabilir, şu kadarki işbu kararlar verildiği memleket kanunlarına nazaran salâhiyettar adli makam tarafından verilen kararlar tesir ve kıymetini haiz bulunmak lâzımdır.

Madde 23 — Kararlar ya diploması tarikile aslına mutabık suret şeklinde tevdi ve ya aslına mutabık ve musaddak suret şeklinde tenfiz kararını itaya salâhiyettar makama arz olunacak ve balâdaki şartları haiz bulduklarını müeyyit vesaike bu vesaike tenfiz talep edilen memleketin lisanına yapılmış musaddak tercümelere merbut bulunacaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Umumî Ahkâm

Madde 24 — İşbu mukavele tasdik edilecek ve tsdiknameler mümkün olan sür'atla Ankara'da teati olacaktır.

Madde 25 — İşbu mukavelename tasdiknamelerin teatisinden üç ay sonra mevkiî meriyete girecek ve yüksek Âkit taraflardan biri canibinden fesholunduğu tarihten altı ay sonraya kadar mer'i olacaktır.

Yukarıda yazılı olan ahkâmı tasdik ederek isimleri balâda zikrolunan murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişler ve mühürlemişlerdir.

Birer nüshası imza eden devletlerin her birine tevdi edilmek üzere 10 Ağustos 1926 tarihinde Romada iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye namına

İmza

Suat

İtalya namına

İmza

Benito Musolini

İLÂNLAR

Ankara birinci sulh hukuk mahkemesinden:

Müddei hamamcı zade Mehmet ve refiki Refik efendilerin müddei aleyh terzi Münir nadi bey aleyhine ikame olunup kendisine ilânen gıyap kararı tebliği suretile icra kılınan muhakeme neticesinde 25 eylül 927 tarihli senet zirindeki imza ve müddeabihi kabul ve ikrar addile 119 lira 42 kuruşun 28 teşrinsani 928 tarihinde tahsiline karar verilmiş olduğundan İşbu ilânen tebligatı mutazammın ihbar namenin tarih tebliğinden itibaren 8 gün zarfında mahkemeye müracaatla müddei aleyhin

temyizi dava etmediği takdirde hükmün iktisabı katiyyet edeceğini müş'ir başkâtip ihbarnamesi ilânen tebliği keyfiyet olunur.

Ticaret işleri umum müdürlüğünden:

Ecnebi anonim ve sermayesi eshama münkasem şirketler hakkındaki 30/11/330 tarihli kanun ahkâmına tevfikân ifayı müameleye mezun kılınan ecnebi şirketlerinden İngiliz tabiiyetini haiz (Glamorgan kol kompani limitet) şirketi bu kere müracaatla Türkiyedeki muamelesinin tatiline karar verildiğini ihbar eylemiş olmakla mezkûr şirkete alâkası bulunanların İstanbul mıntıkası ticaret müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.